

Könyvtári HÍRADÓ

A FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR DOLGOZÓINAK TÁJÉKOZTATÓJA

XLVII. évfolyam 8-9. szám 2003. Ára: 20,- Ft.

Europa Nostra díj a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárnak

(MTI) – A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Központi Könyvtárának a helyreállítási és bővítési munkálatokért tavasszal elismerést ítélte oda az európai épített örökségvédelmi szervezeteket tömörítő Europa Nostra; a kitüntetést Andrea H. Schuler, az Europa Nostra tanácsának elnöke augusztus 26-án adta át Budapesten. Az ünnepségen köszöntőt mondott Hiller István kulturális miniszter és Demszky Gábor, Budapest főpolgármestere.

A Diplomán, amelyet Viviane Reding, az Európai Bizottság oktatásáért és kultúráért felelős tagja, és Dánia Consort Hercege, az Europa Nostra Elnöke látott el kézjegyével az alábbiak olvashatók:

„Az integrált könyvtár-komplexum létrehozásáért, amely képzeletgazdag és kifinomult módon összekapcsolja a gyönyörűen helyreállított késő 19. századi palotát a modern épületszárnyakkal.”

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár

tisztelettel meghívja Önt

az

**EUROPA NOSTRA DÍJ
2002**

átadására

2003. augusztus 26-án 10 órára

a könyvtári átriumba.
(Budapest VIII. Reviczky u. 1.)

A díjat átadja és az emléklapoktatet leleplezi:

Dr. Andrea H. Schuler
az Europa Nostra Tanács alelnöke

Köszöntőt mond:

Dr. Hiller István
a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma
minisztere

Dr. Demszky Gábor
Budapest Főváros főpolgármestere

A díj fontosságát hangsúlyozandó álljon itt teljes terjedelmében Andrea H. Schuler úrnak, az Europa Nostra Tanács Alelnökének a 2003. augusztus 26-i díjátadó ünnepségen elhangzott ünnepi beszéde.

Nagy örömmre szolgál, hogy újra itt lehetek Magyarországon, Budapesten az Önök gyönyörű fővárosában, és főként azért, hogy ezt egy ilyen csodálatos megbízatással tehetem. Ezért először is köszönetet szeretnék Önöknek mondani a meghívásért, azért a lehetőségért, hogy együtt ünnepelehetem Önökkel ezt a fontos, pán-európai örökség jegyében zajló eseményt.

*Tisztelt Hallgatóság!
Hölgyeim és Uraim!*

Az Önök jelenléte megtiszteli ezt az eseményt és kihangsúlyozza az örökség védelmének társadalmi jelentőségét.

Miért is ilyen fontos az örökségvédelem? Mivel indokolható és miért jogos hatalmas pénzüsszegeket, lelkesedést, szakmai tudást, bármilyen jellegű és természetű erőfeszítést tenni az örökségért és annak a különböző módzatokban megvalósuló megóvása érdekében?

Engedjék meg, hogy megpróbáljak röviden válaszolni ezekre a kérdésekre oly módon, hogy csak 3 fő aspektusát említem – figyelembe kell vennünk a társadalmi, az etikai valamint a gazdasági vonatkozásait.

1. Társadalmi vonatkozása:

Ha nem tudjuk, hol vannak a gyökereink, ha figyelmen kívül hagyjuk közösségünk, országunk történelmét, és az egyre fontosabbá váló közös Európáét, nagy nehézségekkel kell szembenéznünk, amikor saját korunkat akarjuk megérteni, megtalálni és elfogadni helyünket és szerepünket napjainkban. Természetesen akkor is, amikor aktív és helyénvaló szerepet kívánunk vállalni a társadalmi fejlődésben, a holnap világának, gyermekeink és unokáink értékes jövőjének megteremtésében. Ez vezet el minket a második aspektushoz, az etikaihoz.

2. Etikai vonatkozása:

Egyrészt a fanatizmus és a fundamentalizmus, másrészt a közöny vagy egyszerű nemtörődömség – ami figyelmen kívül hagy bármilyen, a vallás és a filozófia által létrehozott, évszázadokon át fejlődésben tartott hagyományos értéket – már eddig is sok kárt okozott társadalmunk alapértékeinek megrongálásában. Ha komolyan vesszük, hogy békében akarunk együtt élni a holnap Európájában nincs más választásunk, mint védeni és felvirágoztatni közös, kulturális értékeinket.

3. Van egy harmadik vonatkozása is, a gazdasági. Az örökségvédelem gazdasági tényező. Az épületek, parkok, történelmi együttesek, emlékművek restaurálása valamint fenntartása állás-helyeket teremt mind az építkezéseken, mind, pedig az azokhoz kapcsolódó egyéb gazdasági, üzleti területeken. A jó állapotban megőrzött és fenntartott örökségek vonzzák a turistákat, és szintén álláslehetőséget nyújtanak az idegenforgalomban, és az ahhoz kötődő szakmák széles skálájában.

Hölgyeim és Uraim!

Valóban igaz az, hogy az örökség fontos, az örökség az, ami számít. Ezt nem tekinthetjük csak egy játszótérnek egy olyan valaki számára, akit a történelem és a művészettörténelem különösképpen érdekel, hisz ez mindenkit érint, minden polgárt, a társadalom minden tagját. Ezen megfontolásból szokták úgy említeni az örökséget mint a társadalom kollektív emlékezetét. A társadalomnak éppen ezért megvan a prioritást élvező felelőssége, hogy a kulturális örökséget sértetlenül, a lehetőségekhez képest a legnagyobb mértékben megőrizze, hogy ezáltal számunkra a múltunkról egy, a lényegét tekintve igaz és pontos – bár nem teljes – képet nyújtson.

Az építészeti örökséggel és annak megfelelő védelmével foglalkozva gyakran szembekerülünk azzal a kényes kérdéssel, hogy milyen mértékben legyen az eredeti struktúra vagy épületdíszítés, az épületbelső visszaállítva vagy rekonstruálva, és milyen mértékig legyen megmentett vagy éppen sugallt az átalakítás az új funkcióknak megfelelően. Sem az idő, sem az alka-

lom nem teszi lehetővé, hogy belemenjünk ennek a felemelő témának a részleteibe, így csak felidézni szeretném, hogy milyen tapasztalatokat szerzünk újra és újra: az tény, hogy napjainkban megfelelő használatra alkalmasnak lenni egyszerűen „conditio sine qua non” – feltétel bármely épület hosszú távú megmaradásának. Különösen így van ez kulturális műemlék esetében.

Az épületkomplexum, amely ma a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár otthona az építészeti örökség védelmének legjobb példája, nagyszerű kombinációja az 1889-ben épült és kiválóan helyreállított neo-barokk Wenckheim-palotának és a régi épülethez méltó módon kapcsolódó neo-reneszánsz épületrésznek, valamint a mai kiegészítéseknek, beépítéseknek.

Szerencsére a felújításért felelős szakemberek nem kívánták elrejtetni ezt a csodálatos eredményt, és készek voltak versenybe szállni a nemzetközi elismerésért, és mint azt már tudjuk, nagy sikerrel.

Az 1978 óta létező Europa Nostra Díj ebben az évben került először együtt kiosztásra az újonnan alapított Európai Unió Kulturális Örökség Díjával. Az új forma jelentősen megnövelte az érdeklődést, és magát a versenyt is. Az sem kétséges, hogy ez a jövőben fokozni fogja a díjak láthatóságát, jelentőségét, ami a maga gazdag változatosságában és sokszínűségében meglevő európai közös örökségünk megőrzésének hasznára válik. A különböző kategóriákban közel 300 benevezett közül nemzetközi zsűri választotta ki az „Építészeti Örökség” kategória 20 projektjét a díjra aszerint, ahogy azt a zsűri elnöke jelentésében indokolta „nemzetközi szinten kivételes érdeklődéssel bír”. Az Építészeti Örökség Díjjal jutalmazott 20 benevezett közül kettőt Magyarország, budapesti project nyert. Személy szerint nagyon boldog és egyben büszke is vagyok, hogy engem ért az a megtiszteltetés, hogy ezeket a díjakat átadjam – ma a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárnak, holnap pedig a Millenáris Parknak.

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár kulturális örökséget reprezentál egyrészt építészeti oldalról – maga az épületek –, másrészt intellektuális oldalról, könyv, hangszalag, videokazetta stb. gyűjteményeivel, amelyek nyilvánvalóan részei és egyben tanúi is a társadalom kollektív emlékezetének. A könyvek és egyéb dokumentumok még jobbák a műemlékeknél is, hisz olvashatók, előadhatók, és sok közülük – elsősorban könyvekre gondolok, de akár filmekre is – ritka, magas színvonalú műalkotás. Sok ember számára a könyvtár nem más, mint a kulturális örökség és nevelés megtestesülése. Számos kormányban, beleértve az Európai Bizottságot is, a kulturális ügyek /így az örökség-ügyek is/ és az oktatás ugyanahhoz a minisztériumhoz, kormányhivatalhoz tartozik. A tanulás egy élethosszig tartó folyamat, amit az élet korai szakaszában kell elkezdeni, így ez a fiatalokat érinti elsősorban. Örökségünk és annak a társadalomban betöltött fontos szerepének megértését az iskolában kellene elvileg oktatni. A kulturális nevelés és oktatás nem luxus, csak egyszerűen egy „kell”, ha azt akarjuk, hogy az örökségünk fennmaradjon és az utánunk jövő generációknak legyen esélyük azt látni, érinteni, és múltjuk tanúival élni. Ezért az örökségvédelembe és fenntartásba történő befektetés egyúttal befektetés az oktatásba, fiataljainkba, az elkövetkező generációkba. Joguk van ismerni gyökereiket, megérteni – ami nem egyenlő az „egyet érteni”-vel – falvaik, városuk, országuk, és a szándékunk szerint újjáépülő Európa történelmét. Minden ország történelmében van sok olyan dolog amivel büszkélkedhetünk, de sok a szegélynivaló és aggasztó. Csak a helyes egyensúly megteremtésével válunk képessé megtalálni identitásunkat.

Az Europa Nostra, az európai kulturális örökség védelmére alakult nem kormányzati, nonprofit szervezetek pán-európai szövetsége ez év júniusában tartotta 40. évfordulóját, amelynek témája „Európai kultúra: megosztott felelősség” volt. Mottóként használva az alábbiak tömören fejezik ki az Európa Nostra Credoját:

- kulcsszerepet játszani európai szinten az örökségvédelmi politika alakításában és végrehajtásában,
- elősegíteni és támogatni az örökségvédelem minden formáját,
- támogatni a magas színvonalú építészeti, város- és vidéktervezést, felemelni hangunkat az épített és természetes környezetünk kiegyensúlyozottságáért, és az egyensúlyban tartott fejlődéséért.

Az Europa Nostra-nak körülbelül 250 tagszervezete, 200 társult tagja, és több mint 1300 egyéni tagja van. Élvezi az Európai Unió, az Európa Tanács és az UNESCO, valamint számos közintézmény, alapítvány, testület és magánember támogatását, nagylelkű szponzorálást. A Hungaria Nostra, amely 10 évvel ezelőtt csatlakozott a „családhoz” nagyon aktív és megbízható tagja a szövetségnek, fontos szerepet játszik a Közép-Európai kulturális örökség megőrzésében.

Az Europa Nostra leglátványosabb tevékenységei közül kiemelkedik az Európai Unió Kulturális Örökség Díjának az Europa Nostra díjakkal együtt történő odaítélése, elismervén a példaértékű kezdeményezéseket, teljesítményeket az örökség védelem területén és e tevékenység színvonalának további emelését célzó törekvéseket.

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár megérdemelten lett a 2002. évi Építészeti Díj egyik kitüntetettje. Őszintén szeretnék gratulálni, az Európai Bizottság és az európai civil társadalmat képviselő Europa Nostra hálóját és köszönetét kifejezni mindenkinek, aki ehhez a sikerhez bármilyen módon hozzájárult: építészeknek, művészettörténészeknek, vállalkozóknak, kivitelező szakembereknek, szak- és segéd munkásoknak, és mindazoknak, akik egyetértettek ezzel az elgondolással és megbízást adtak a munka elvégzésére. Ugyancsak gratulálni szeretnék mindazoknak, akik anyagilag lehetővé tették ennek megvalósulását.

Könyvtárávatón jártunk

a II. kerületben

Reméljük nagy változások sorozatát indította most el a II. kerület könyvtári helyzetében a II/1-es könyvtár avatója. 2003. július 8-án hivatalosan is megnyitotta kapuit – a máriaremetei Petőfi Művelődési Házból átköltözött – II/1-es könyvtár a Márkus-villában.

A II. kerület legrégebbi könyvtára – amelynek állománya a Török utcai könyvtár alapja is volt – szép helyen, stílusosan felújított, hangulatos környezetben fogadhatja régi és új olvasóit.

Az olvasók számára 5 hete működő könyvtár már 70 beiratkozással büszkélkedhet.

A könyvtár új helye – Márkus Emília színesnő Hűvösvölgyi úti villája – nem esik olyan messze a korábitól, hogy ne lehetne reménykedni a régi olvasótábor megtartásában. Bizonyára nagy örömmel fogadták a környék lakói is, hisz ez a terület hosszú ideje könyvtárak vonatkozásában ellátatlan. Előtte két könyvtár is működött a közelben. Mi, a kerület könyvtárosai és olvasói nagyon szerettük a régi, máriaremetei „falusias” kiskönyvtárat, de be kell látnunk mind területi elhelyezkedésében, mind esztétikailag, mind kényelem szempontjából összehasonlíthatatlanul színvonalasabb ellátást tud adni az új létesítmény. Márkus

Emília múlt század elején épült villája kb. 200 négyzetméteren 8000 kötetel és kis videoállománnyal áll a kölcsönzők rendelkezésére. Márvánnyal borított, oszlopos, kandallós hall fogadja a belépőt. Itt történik a könyvtári adminisztráció, itt válogathatnak az érdeklődők a videók és folyóiratok közül. Az innen nyíló szobákban kapott helyet az olvasóterem, a felnőtt kölcsönző rész és a gyerekeknek kialakított dobogós kis kuckó. Kis raktár kialakítására is mód nyílt az eredeti könyvtárszobában. Különösen vonzó a rengeteg hatalmas ablak – kilátással a kertre –, a szép faburkolatok, díszes mennyezetek, csodálatos csillárak. A nagypolgári hangulatot árasztó belső teret kiemelik a stílusában odaillo bútorok, növények, képek. Olyan légkört sikerült kialakítani, ami nemcsak a kölcsönzést teszi kellemessé, hanem arra is alkalmas, hogy csak betérjen az ember kicsit leülni, kicsit olvasgatni, kicsit beszélgetni.

Bízunk abban, hogy ezt a megnyitót továbbiak követik a II. kerületben, először a Klebelsberg villában kialakítandó könyvtár átadása, majd a Millenáris területén megépülő könyvtárkomplexum.

Ezzel hosszú távra megoldódna a kerület évtizedek óta húzódo könyvtárügye olvasók és könyvtárosok nagy örömére.

Török Györgyné

az V. kerületben

2003. 09. 08-án került sor – csaknem 2 és fél évig tartó, a helyi önkormányzattal vívott számtalan csata és huzavona után – az V. kerület immár egyetlen Szabó Ervin könyvtárának (amely a különféle verziók fel- és elvetése után ismételten a Vadász utca 42-ben kapott helyet) ünnepélyes megnyitójára.

Dr. Schiffer János és dr. Fodor Péter – immár hagyományos – megnyitó beszéde és a kihagyhatatlan versmondó lány után (feledve vért, verítéket és könnyeket) Benjámín Judit könyvtárvezető rendhagyó, de korántsem (el-)megvetendő mondatai érzékeltették, hogy a FSZEK (amúgy sem szürke) palettája egy újabb üde és egyedi színfolttal gazdagodott.

„Megköszönve a szép szavakat befejezésül bejelentem Pobori Ágnes régióigazgató ünnepi beszédét. De nem tehetem, mert ilyen alkalmakkor bujdosásra adja a fejét, mint most is – ezért be kell érniük velem.

Ez rettentő nagy megtiszteltetés: ki is rázott a hideg a hír hallatán. Az örömtől, csakis, mi mástól?!

Azóta töröm a fejem, miként tehetném emlékezetessé a mai napot? Ígérem, emlékezni fognak rá! De még mennyire! Eszembe jutott ugyanis, hogy könyvtárunk 1 híján 90 éves. És mi mással tehetném szebbé az ünnepet, mint a könyvtár történetének részletes ismertetésével?

Láthatják, készültem! (Fenyegetőzve előkapok egy vastag dossziét sok papírral.) Szerény, összefogott munka, mindössze 990 oldal. Lassan, szótagolva fogom olvasni, hogy mindenki értse.

Ezt szántam ajándéknak, hogy örüljenek. Aztán eltűnődtem: mit szólnék én egy hasonló fenyegetéshez? Lehetek őszinte? A falat kaparnám mérgemben! De be kell látnom: kár lenne a frissen festett, szép falat tönkretenni. És más gond is van: hibásak a meghívók, véletlenül kimaradt, hogy hozzanak magukkal 3 napi hideg élelmet és hálósákokat is. Ezért – kivételesen – eltekin-

tek a könyvtár történetének ismertetéséről.

Lehet örülni! – Na nem sokáig, mert jövőre 90 éves évfordulónk lesz, és azt majd rendesen megünnepeljük! Ne aggódjanak: addigra megírom a 90. év történetét is!

Elmondhatnám még, mi mindent láthatnak megújult könyvtárunkban, de talán inkább tekintsék meg saját szemükkel mind a 160 négyzetméterünket. Egy dolgot még is kiemelnék:

A Bíró Mihály utcai könyvtár nyitása után a régióigazgató úgy gondolta, hogy a Vadászt ezek után már csak kán-kánnal lehet megnyitni. De a pompás ötlet hamvába holt, mert a dolgozók felmondással fenyegetőztek, ha táncolni is köll. Kuriózum nélkül viszont nem nyithatunk, ezért néhány eredeti 1848-as nyomtatvánnyal és egy szintén eredeti Kossuth-kézirattal lekörözzünk minden valaha nyitott és eljövendő könyvtárat. Az iratokat itt láthatják a tablón, de kéretik figyelembe venni: mindent a szemnek, semmit a kéznek. A „Nagy Testvér”, vagyis a régióigazgató ugyanis figyel.

Mielőtt körülnéznének, kérem, koccintsunk egy pohár pezsgővel könyvtárunk megújulása alkalmából.”

Benjámin Judit

Nagykanizsa augusztus 14 – 16.

A Magyar Könyvtárosok Egyesületének idei, 35. vándorgyűlését augusztus 14-16-a között Nagykanizsán rendezték. A plenáris ülésen került sor a Magyar Könyvtárosok Egyesületéért emlékérmek átadására. Külön szám sem lenne elegendő két kiváló „szabóervines” díjazottunk méltatására, ugyanis ez évben

KUCSKA Zsuzsa
és
HORVÁTHNÉ Jakubecz Ilona

is átvehette a fenti kitüntetést.

A szekcióülések meghívott előadói között ezúttal dr. Fodor Péter (A média és a FSZEK) valamint Havas Katalin (Egyetemi könyvtárként működő városi könyvtár a fővárosban) képviselték intézményünket.

Erzsébet királyné tér

Erzsébet tér

A Esztergyi út bejárata a Szokolánui-bolttal

A Esztergyi út bejárata

2003. március 24-én nyitották meg a Petőfi Irodalmi Múzeum és a FSZEK Budapest Gyűjteményének közös kiállítását, a Mándy Mozit, ami az író születésének 85. évfordulójára készült.

A forgatókönyvet írta és a kiállítást rendezte Kiss Bori és Pádár Eszter. A városfotók és a plakátok a Budapest Gyűjteményből valók. Nagyszerű válogatás, kiváló rendezés, ebtalált hangulat.

A kiállítás elnyerte a NKÖM 2003-as Múzeumi Nívódíját, melyet augusztus 20. alkalmából ítéltek oda az arra érdemeseknek. Szívből gratulálunk Kiss Borinak és a Budapest Gyűjteménynek!

(Az eredeti tervek szerint augusztus végéig látogatható a PIM ezen időszak kiállítás, de tudomásunk szerint még nem bontották le!)

Mándy Mozi

Emlékkiállítás az író születésének 85. évfordulójára

Irodalmunk egyik állandó szereplője, színtere, szimbóluma Budapest. Íróink közül sokan és sokféleképpen szerették és örökítették meg a várost, ám kevesen vannak, akik ennyire eggyé váltak volna vele, mint Mándy Iván. Műveinek szinte minden esetben Pest a színtere, legyen szó akár gyerekeknek szóló regényről, novelláról, hangjátékról, hosszabb vagy rövidebb prózai műről, vagy filmről. A terekkel, utcákkal, udvarokkal, az ott élő figurákkal és tárgyakkal kialakított bensőséges viszony az alapja Mándy világának. Műveiben a város valóságos képe az álom és a fantázia világával fonódik egybe. Kedvelt helyszínei az utca, a tér, a trafik, a presszó, a cukrászda, a mozi, vagy éppen egy futballpálya, egy villamos; alakjai, a nagyvárosban élő (kis) emberek és hajdanvolt hollywoodi sztárok, mind-mind valóságosak és egyben szürreálisak. Rézszei egy „filmnek”, melynek két állandó főszereplője van: egy író és egy város, Mándy Iván és Budapest.

A mozi berendezését a Budapesti Moziörténeti Alapítvány és az Ernst Múzeum bocsátotta rendelkezésünkre.

A filmrészleteket a Magyar Nemzeti Filmarchívum gyűjteményéből válogattuk.

A városfotók és a plakátok a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Budapest Gyűjteményéből származnak.

Mándy Iván portréi a Petőfi Irodalmi Múzeum Fotótárának valamint a Magyar Fotográfiai Múzeum Reismann János-hagyatékának részei.

Megújult a Kőbányai Könyvtár honlapja

A 2003. márciusi *Internet Fiesta 2003* programsorozat keretében elhangzott, hogy a magyar könyvtári honlapok nem nyújtanak megfelelő szolgáltatást, nem elég nyitottak a világháló egészére, kevésbé integrálják oldalaikba a más területeken alkalmazott lehetőségeket. A Kőbányai Könyvtár weblapjának készítőjeként be kellett látnom, hogy van igazság az elhangzottakban. Ugyanakkor meggyőződésem, hogy a magyar Internetes szolgáltatók sem naprakészek. A tartalmi infrastruktúra Magyarországon gyenge. Teljesen igaz, de nem a könyvtárak feladata a magyar keresőrendszer létrehozása – mint köztudott, külföldi programok honosított változatait használjuk manapság is...

Mindez nem jelenti azt, hogy nincs tennivalónk. Könyvtárunk oldala nagyjából az 1998-as állapottal volt egyenlő. Ezen kívántunk változtatni, amikor áprilisban megkezdtük honlapfejlesztési programunkat. Mivel a meglévő honlap teljes felújítása a régi formában nem tűnt megfelelő elgondolásnak, a semmiből kezdtük újraépíteni oldalainkat.

Első lépésben 30 magyarországi közművelődési (városi és megyei) honlapon közölt adatait összesítettük és értékeztük a tartalom szempontjából. Ezek eredményei mutatták az alapot, ahonnan el kell indulnunk. A következő két-három hónapban előbb papíron, majd a számítógépen is megkezdtük az építkezést, melynek eredménye 2003. szeptember elején, egy minden eddiginél aktívabb honlap, mely döntően ma is statikus oldalakat jelent.

A legjelentősebb előrelépésnek a vendégkönyv, a fórum – midkettő Ábrahám Péter munkája –, és a hírlevél (<http://www.prim.hu/>) megvalósulását tartjuk, hiszen ezek segítik legjobban a látogatókkal való szorosabb kapcsolat kiépítését. Ezek teszik lehetővé, hogy ne csak a honlap szóljon a webpolgárhoz, de ő is kapcsolatba léphessen velünk. További újdonság a könyvtár és képes honlaptörténet 1998-2003-ig, a Sajtószoza, ahol a könyvtárunkról szóló cikkek találhatóak, a British Council kibővített oldalai, és a Központi Könyvtár honlapjával való szorosabb kapcsolat (Budapest Gyűjtemény, telefonkönyv, díjtáblázat stb.). De nem sorolom, a további újdonságokat mindenki megtalálhatja honlapunkon, a <http://www.fszek.hu/pataky/> címen. Reméljük, munkánk eredménye nem marad el és a látogatószámiláló emelkedése bizonyítani fogja, hogy nem hiábavaló a törekvésünk.

A Kőbányai Könyvtár honlapjának szeptember 8-i Internetre kerülésével a Kelet-pesti Régió könyvtárai is megújultak. Ezek adatait és információit terveink szerint október folyamán kiegészítjük és teljessé tesszük.

A honlap elkészítésében nyújtott technikai és módszertani tanácsokért és javaslatokért köszönet illeti Ábrahám Pétert (<http://www.gerisoft.hu/>), aki önzetlenül segítette munkánkat.

Csámpai Zoltán
csampai@fszek.hu
X/4-es könyvtár

Kőbányai Szabó Ervin Könyvtár

1102 Budapest, Szent László tér 7-14.

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár tagkönyvtára

Kezdőlap | Könyvtárunk | Rendezvényeink | Sajtószoza | Gyermekkönyvtár | Fényképek

- Könyvtárunk - Szolgáltatásaink - Hírek, újdonságok - OPAC katalógus - Helytörténet - Kiadványok - Telefonkönyv - British Council - Európai Unió - Hírlevél - Levelezési listák - Vendégkönyv - Fórum - Letöltések - Linkválogatás - Dokumentumtérkép	Aktuális 2004-ben ünnepli könyvtárunk 75. születésnapját. Ennek előkészületeképpen kezdtük meg honlapfejlesztési programunkat, melynek eredményéről most Ön is meggyőződhet, ha megvizsgálja megújult honlapunkat. Leírásaink többsége megváltozott, kibővült, valamint új szolgáltatásokat is indítottunk, remélve, hogy minél több olvasónk látogatja meg könyvtárunkat az Interneten is. Kérjük, amennyiben észrevétele, kérdése vagy javaslata van könyvtárunkkal, esetleg honlapunkkal kapcsolatban, írja meg nekünk, a fszek1004@fszek.hu címre. Köszönjük érdeklődését és együttműködését. Kellemes böngészést kíván Önnek könyvtárunk valamennyi dolgozója! Tájékoztató a honlapon történt változtatásokról Könyvtárunk és szolgáltatásaink - A könyvtárhasználat feltételei - Könyvtárunk szolgáltatásai - Könyvtárhasználati díjak - Könyvtárunk története röviden

*Ajánlom Gabónak, Katinak és Farkas Ferinek,
akik lélekből ott voltak velünk.*

Túrabakancs 3. avagy újabb megpróbáltatásaink

Galyatető 203. 08. 04 – 2003. 08. 09.

Végre eljött a nyár, s mi ismét tábor szervezésére adtuk a fejünk. A szereplők és a helyszín azonban változott.

22 gyerekkel – ebből 9 teljesen új! – harmadmagammal Galyatetőt szemeltük ki meghódításra, s valljuk be bátran a növény – és állatvilág kismérvű leamortizálására. A mi kis triumvirátusunk is átalakult; Feri társaságát – bokros Thököly úti teendői miatt – sajnos nélkülöznünk kellett, de helyette fiatal és igen lelkes gyerekkönyvtáros kollégánk, „kiskriszti” erősítette csapatunkat.

A tábort ebben az esztendőben több szponzor is segítette, közel 100 000,- Ft támogatást kaptunk. (A siker titka: írj meg egy támogatást kérő levelet, majd csak a támogatók nevét és címét cserélgess, lehetőleg egy olyan számítógépen, amely 20 percenként lefagy! Ja, és előtte vegyéi be nyugtatót!)

Nos, ennyit az előzményekről, s most nézzük a történeteket.

1. nap 2003. 08. 04. hétfő

7:00 Találkozunk a könyvtárban, az utolsó – indulás előtti – stratégiai megbeszélésre. Mint derült égből a villámcsapás jut Zsuzsa eszébe, nem vettünk Danonítót. Ez pedig nélkülözhetetlen az egyik kézműves foglalkozáshoz. Irány tehát a Plus, s a stratégia marad későbbre.

½ 8 Kezdenek szállingózni a főszereplők és csomagjaik. Meg kell állapítanom, néhány gyerek úgy döntött, végképp elköltözik otthonról, s ennek megfelelően irdatlan súlyos és nagy táskával érkezik.

¼ 9 Elindulunk külön buszunkkal. A társaság gyorsan oldódik, beszélgetnek, jó a hangulat, persze kevesebb, mint egy óra után meg kell állnunk enni, inni és folyó ügyeinket elintézni.

11.00 Megérkezünk szállásunkra, s megkezdődik az első próbatétel, az ágynemű felhúzása. Bevallom őszintén, soha nem voltam jó viszonyban a tükrös paplanokkal, s mint hamarosan kiderül, a gyerekek is utálják. Heroikus másfél órás küzdelem kezdődik az ágyneművel, a kisebbek teljesen tanácstalanok, szerencsére a nagyobbak segítenek.

14:00 Fokozódik a hangulat a házban, muszáj sétálni menni. Elindulunk tehát első galyatetői sétánkra, s felmászunk a kilátóba, három csoportban. Mindegyikünknek jut egy-két „húzó” gyerek, nekem Szabolcs. Róla azt kell tudni, hogy 8 éves, egyke, igen elkényeztetett és ez élete első tábora. A hét során pedig kiderül, hogy Grimm és Andersen méltó utódja, meséivel és történeteivel – melyeket hihetetlen átéléssel ad elő, bár sosem történtek meg – valamennyiünket elkápráztat. Most viszont határozottan csendes, fél, nem bírja a magasságot. Pedig fentről igazán káprázatos a látvány.

15:00 A kilátó után tovább indulunk, majd alig pár perccel később kis csapatunk megáll, s a gyerekek szorosan körbevesznek „valamit”. A valami már a tényről, hogy 44 szempár mered rá, félig holt. Eredetileg egy jó kiállítású, életvidám szöcske volt, de mire mi is odaérünk, már csak az életéért küzdő szerencsétlen. Végül sikerül túlélnie „támadásunkat”, de szerintem napokig sokkos állapotban van.

16:00 Visszatérünk szállásunkra, s felszerelkezünk pokrócokkal, irány a rét, kezdődik a közös móka. 3 csapatot alakítunk, s az 1. feladat, csatakiáltást kitalálni. Alig ¼ óra alatt 3 remekmű születik. Enercsigák: „Mi vagyunk az enercsigák, benzint iszunk, energiát!” Vértfarkasok: „Vág az eszünk mint a kés, csapatunk nyeresre kész.” Száguldó viperák: „A száguldó viperák siklanak az éjben, ügyességük, okosságuk megcsillan a fényben!”

Be kell vallanom ez utóbbi – szerintem igazi bölcseleti remekmű –, a sajátom, mert viperáim kissé lelassultak, s képtelenek összehozni egy csatakiáltást.

Némi szellemi vetélkedés után jöhet a sorverseny. Elindul a játék, s megszületik Zsuzsa első igazi szösszenete: „Mint a rákok, fogunk közelíteni hozzánk.” – hirdeti ki a feladatot.

18:00 Vacsora, szerencsére főznek ránk. A zöldborsó főzelék nem arat osztatlan sikert; bizony sok a maradék. Annál jobban fogy a CBA ajándék nápolyi. Mozgásigényük még mindig óriási, ezért kis esti sétára indulunk, ami egy kicsit lecsillapítja a kedélyeket.

21:00 Fürdés. Életem egyik nagy élménye, tekintettel a tényre, hogy fürösztök. Pácienseim egyike, Szabolcs, hajlamos ki-beugrálni a zuhany alá, s részéről ennyi a fürdés, ezért kénytelen vagyok felügyelni őt. A másik kis védencem Balu, azaz Balázs. Ő 5 éves, és csúcs kölyök. Kedves, szeretetreméltó, csupa szív és nagyon szép. Ő még egyáltalán nem fürdik egyedül, velem viszont vidáman. Kisgatyában, kézen fogva leballagunk fürdeni. Komoly gondot fordítunk minden testrészére, s illatosan szaladunk az ágyba. Óriási gyereknevelési tapasztalatom mutatja a tény, hogy elfelejtem a fogmosást, s Balu fogkeféje a tábor utolsó napján csont szárazon kerül elő. Szabolcs esetében azonban legalább szerdán eszembe jut a fogkefe, viszont péntekig nem találja! Sebaj, jó pap holtig tanul!

22:00 Villanyoltás. Persze megy a suskus, nevetgélés, hiába, még nem fáradtak.

24:00 Minden gyerek alszik, mi pedig a ház előtt üldögélünk Dani papájával, aki lekísérte egyszerem kisfiát, s valahogy itt ragadt, láthatóan jól érzi magát. De holnap elmegy! Most viszont szóval tart, s mi egyre kevésbé követjük mondandóját. Krisztikém bírja a legkevésbé, közli velünk, hogy néhány percre ledől.

2:00 Kiskrisztit az ágyban találjuk, szemüvegben, hajcsattokkal, betakaratlanul, utcai ruhában. Ez lett a néhány perces ledőlésből. Mi is követjük példáját, hisz mindjárt reggel lesz.

2. nap 2003. 08. 05. kedd

5:00 Megszólal az ébresztőóra, kelni kell reggelit készíteni. Elsőként Zsuzsa pattan ki az ágyból, majd jómagam. Kiskriszti is magához tér, megpróbáljuk összeszedni magunkat.

½ 7 Sajnos igen korán ébrednek, megállapítjuk, le kell őket fárasztani. A mai programunk ennek megfelelően egy szerény, 10 km-es túra Galyatető – Mátrászentistván – Mátrászentlászló – Mátrászentimre – Galyatető útvonalon.

9:00 Uzsonna kiosztás, kullancs elleni védekezés, indulás. Vidáman menetelünk az erdőben, bár gyakran megakaszt minket egy-egy szembejövő vadmalna bokor, s ezek ellen kíméletlen támadást indítunk.

11:00 körül érünk Mátrászentistvánba. Csönd és nyugalom honol a faluban. Sokan kertészkednek, a gyerekek az utcán játszanak. Valahol a falu közepén találkozunk 3 fiatalemberrel, hátukon óriási zsák, kezükben síbotra emlékeztető turista bot. Balu meglátja őket, s hangja belehasít a csendbe: „Ti síelni mentek?” A hatás leírhatatlan, hisz 35 fok van és augusztus.

13:00 Mátrászentimrén letelepszünk a parkban ebédelni, pihenni, s egy kicsit tanulni. Zsuzsa elszavalja az „A vidrócki híres nyája” című dalt, mert megtanítani nem merjük, túl nehéznek találjuk. Majd beszélgetni kezdünk a betyárokról. Sajnos, eléggé egyoldalú a beszélgetés, ugyanis Zsuzsa és a gyerekek aktívan beszélgetnek, míg kiskriszti és én elnyúlunk a pokrócon. Először ő szunnyad el, majd én. Hiába, Zsuzsa hangja álomba ringat. Nem több mint 5 maximum 10 perces szunyókálás után Zsuzsa hangjára riadok fel. „Kriszti ugye nem alszol? Á, de hogy éppen csak pihentetem a szemem.”

Zsuzsa furcsa pillantást vet rám, s én kénytelen kelletlen felülök. De meg kell állapítanom, ezek a 10 perces szundik üdítők.

15:00 Indulunk hazafelé. A gyerekek még nem tudják, amit én: egy komoly, embert próbáló emelkedőn kell visszamásznunk Galyára. Az addig igen csak nyüzsgő gyerekek most hátul kulognak, kifárasztja őket a kaptató.

16:00 Hazaérünk, s abban a reményben, hogy kicsit lepihennek, szabad pihenőt hirdetünk. Nos, óriásit tévedünk, az addig haldoklók és féltoltak ismét magukhoz térnek, s kezdődik a „hajsza”. Többen letámadják vendéglátónk kutyáját, Murphyt, aki a hét végére eljut abba az állapotba, hogy sírva menekül előlünk.

18:00 Vacsora, ma egy kicsit jobb étvággyal fogyasztunk, jót tett a friss levegő.

19:00 Főszerephez jut a Danoninós pohár. Persze a belső tartalmát már reggel kivégeztük, s most készül belőle a nagy mű. Közel egy órán keresztül festünk, vágunk, ragasztunk, s készülnek a szebbnél szebb virágok. Ezután pedig hűtőmágnest gyártunk anyunak. A nagyon szép és kevésbé szép művek azután egész héten díszítik a hűtőt.

22:00 Hála a mai túrának, gyorsan elcsendesednek és elalszanak. Mi pedig átbeszéljük a holnapi programot, amelyen én csak félig veszek részt. Ugyanis – talán emlékeztek – tavaly ülőideg-gyulladás után táboroztam, idén viszont térd problémám van. Ezért aztán a holnapi meredek lefele túrát Parádsasvárra nem vállalom. Dani papája azonban – aki már két napja készül haza, de valahogy nem tud elszakadni tőlünk, saját bevallása szerint nagyon jól érzi magát – lelkesen közli, hogy hazafele kitesz. (Tehát holnap elmegy? – nézünk össze.) Ezt mindannyian jó ötletnek tartjuk, s így valamikor hajnali egykor nyugodtan pihenünk le.

3. nap 2003. 08. 06. szerda

5:00 Valahogy egyre nehezebb felkelni, szinte már-már küzdelem a túlélésért minden reggel. De azért derekasan küzdünk, készülnek a szendvicsek reggelire és uzsonnára. (Csak tájékoztatásul közlöm, ez napi 100-120 szendvics nagyüzemi gyártását jelenti.)

8:00 Csak most kezdenek ébredezni, tehát a tegnapi túra hatásos volt!

9:30 Elindul a csapat, Dani, a papája Tamás és jómagam pedig még teszünk-veszünk, takarítunk, egy kis rendet csinálunk.

10:00 Pánikhangulat! Dani elgörcbítette a kocsikulcsot, s most még csak bejutni sem tudunk az autóba. Én viszonylag higgadtan fogadom a hírt, amióta létezik a mobiltelefon, nincsenek kommunikációs problémák. Szinte látom Zsuzsa és kisKriszti arcát, amint közlöm velük, hogy nem megyünk. Nyilván az én hiányom nem rázza meg őket, azonban a tény, hogy a szendvicsek és az édességek sem érkeznek meg, valószínű, hogy katasztrofális hatással lesz hangulatukra. Közben Dani papája felváltva kalapál, reszel, s rendkívül visszafogottan szitkozódik.

10:40 Hurrá, Dani papa egy Isten, elindította a kocsit. Beszállunk, s Tamás figyelmeztet, ne hagyjam kihúzni a kulcsot Parádsasváron.

11:30 Megérkezünk, s Tamás azzal a lendülettel, ahogy megállunk kihúzza a kulcsot. Bravó! De semmi baj, végül később sikerül újra elindítani a kocsit. Mivel csak negyed egykor van a találka a túrázókkal, szétnézünk.

12:15 Megérkeznek. A látvány nem semmi, mint egy viharvert hadsereg. Rengeteg a horszolás, harci seb, s láthatóan elfáradtak. Nemcsak a gyerekek, de kollégáim is. Sokan elestek, de a pálmát vitathatatlanul ismét Rita vitte el. Talán emlékeztek, ő az, aki képes sima, egyenes úton elesni, sőt néha csak azt látjuk, hogy az előző pillanatban még állt, s most a földön hever. Nos, hétfőn egy óriási elcsúszással kezdte, kedden kétszer esett el, ma pedig négyszer. Matematikából sosem voltam jó – ezért is lettem könyvtáros – de belegondolni sem merek, hogy hétfővégre hova jut. De mindenki egészben van, s ez a lényeg!

13:00 Indul a parádsasvári Üveggyárba a látogatás. Tényleg leképesztő látvány, ahogy szinte bűvész módjára zsonglörködnek a folyékony üveggel. Egy-két kiválasztott gyerek ki is próbál-

hatja, fújhat üveget. Dani papája nézi a mestereket, s csendesen megjegyzi: „Remélem nincs fertőző májgyulladásuk.”

15:00 Zsuzsa feladja elveit és eredeti terveit, úgy dönt, hogy nem gyalog, hanem busszal megyünk vissza Galyatetőre. Bevallom őszintén, senki nem tiltakozik, hisz legalább 40 fok van a napon.

15:30 Dani papája tényleg távozik! Szinte hihetetlen, be kell vallanom hiányozni fog humorra és féltő aggodalmaskodása.

16:00 Sikerül elérni a buszt, van ülőhely is, s láss csodát, többen elalszanak.

16:15 Megérkezünk, s rögtön letelepednénk kint a fűben. Ám közben szárazbiatlon edzés folyik, s ezt számös gyerek érdeklődéssel figyeli. A legjobban Balut nyűgözi le, aki rendszerező elme lévén, mindjárt a lényegre tér. Látván az edzőt, kezében a puskával, rögtön kinyilatkoztatja: „Te katona vagy!”

Nagy nehezen összetereljük a pokrócokra őket, s indul kedvenc programunk a daltanulás. A héten már megtanultuk a Kft Afrika című dalát, s most az „Ettünk falombot, eperfalombot” című nóta van soron. Igen nagy tetszést arat, mivel a szövege mókás.

17:15 Megérkezik Dugó, táborunk 22. lakója. Sajnos eddig nélkülöznünk kellett társaságát, mert beteg volt. Bemutatkozás után rögtön kinyilatkoztatja, hogy tüsszögő mandulagyulladással feküdt otthon. Becsületünkre legyen mondva, egyetlen arcizmunk sem rándul.

18:00 Egyre jobban fogy a vacsora! Vagy a szakácsnő tehetsége javul, vagy a levegő és a sok túra van jótékony hatással ránk.

20:00 Közkívánatra indul az esti táncmulatság, a dizsi. Dugóról kiderül, hogy már 6 évesen is igazi nő, az este folyamán kb. ötször öltözik át, különböző kacér és csinos topokba. Azonban hiába minden igyekezete, szíve választotta a 4 évvel idősebb Vitya nem foglalkozik vele.

Az este fénypontja Balu magánszáma. Mintegy órán keresztül mutatja be különböző figuráit, önfeledten táncol egymagában „nő” nélkül. Ennek eredményeképpen viszont szinte állva elalszik a zuhany alatt.

23:00 Ismét egy jól sikerült nap van mögöttünk, s ma végre korán lefekszünk. Muszáj is pihenni, hisz holnap ismét egy legalább 10 km-es túra vár ránk.

4. nap

2003. 08. 07. csütörtök

5:30 Ma kicsit lustálkodunk, később indul a túra, mert vendégünk érkezik. Leikes és kiváló fiatal kollégánk, Kati jön a reggeli pesti busszal, szabadnapját velünk tölti. Valamikor 10 óra körül érkezik, tehát bőven van időnk felkészülni a napra.

10:00 Megérkezik Kati vidáman, mosolygósan, a csomagját beadjuk megőrzésre boltos barátainkhoz, s máris indulunk, a cél Mátraháza.

10:15 Komolyan fontolgatom a visszafordulást. Cuppogunk a sárban, Kati hófehér edzőcipője reménytelenül mocskos. Nem is értem az egészet, mert amióta itt vagyunk nem is esett! Botladozunk, s innentől viszonylag jól haladunk egy darabig. Persze meg-megállunk enni, inni, a fiúk pedig többször is „locsolással” igyekeznek enyhíteni a szárazságon.

Eleinte folyamatosan lefelé ereszkedünk, ami csak nekem okoz nehézséget – fájó térdem miatt – a többiek vidáman haladnak. Ám kb. félúton erőteljesen emelkedni kezd az út, elérkezünk egy igen kemény kaptatóhoz, amin jószerével négykézláb mászva lehet feljutni. Szerencsére nekem a felfelé mászással semmi gondom, s a gyerekek is kiválóan bírják, egy-két kivétellel. A többség zerge módra szaladgál a meredek emelkedőn, még nézni is rossz! Dugó és Balu viszont némi segítségre szorul, kiskriszti vonszolja őket felfelé. Majd amikor biztonságos helyre ér velük, visszafordul. Nos véletlenül nem értem, hanem Katiért. Róla ugyanis most derül ki, hogy téríszonya van.

Folyamatosan haladunk Mátraháza felé, ám egyre többen elégedetlenek. Általános probléma az éhség és szomjúság. Pedig rengeteg szendvicsünk volt induláskor, de valahogy elfo-

gyott. Végül közkívánatra megállunk, kb. 10 percre a végső céltől. Mi felnőttek kifacsarjuk kulacsainkat, áttöltjük a gyerekeknek, hogy ne szomjazzanak. KisKriszti kulacsa még majdnem tele van, s bár majd meghal a szomjúságtól, az utolsó cseppeket is odaadja. Péter lelkesen nyújtja oda kulcsát, majd azzal a lendülettel csavarja vissza a kupakot, s helyezi biztonságba a zsákmányt. Hiába, ő igazi túlélő! Szomjúságtól félholt kiváló kollégám azonban ezt látván szabályos metamorfózison megy át, szelíd könyvtárosból tüzet okádó sárkánnyá alakul: „Iszod meg azonnal! Az utolsó kortyokat adtam oda!” Péter ijedtében leejti a zsákját, előkapja kulcsát, s mohón megissza az italát.

Tovább indulunk, de inkább csak vánszorgunk. Én a kisebbek hátizsákjait cipelem, míg KisKrisztin fűrtökben lógnak a fáradtabbak, rángatja maga után őket.

14:00 Végre megérkezünk Mátraházára. Lerogyunk az első utunkba kerülő padokra, de mintegy 5 perccel később a gyerekek már egy félig kidőlt fán majom módra lógnak, másznak, kúsznak, s mindent ami még elképzelhető. Majd kicsit csillapodnak, s most eleséért kiáltanak, irány a palacsintázó, több tucat megvásárlása következik. Az édes finomság azután szemvillanás alatt tűnik el.

15:00 Lassan szedelőzködünk, indulnunk kellene haza. Eredetileg Kékestetőre még fel akarunk mászni, de elvetjük az ötletet. Indulnánk, azonban Joci (10 éves) többszöri kérésünk, rimánkodásunk, könyörgésünk ellenére sem teszi le az erdőben zsákmányolt botot. Sőt folyamatosan bökdösi és szurkálja a körülötte levőket, s amikor felszólítom, hogy dobja el, közli, hogy nálam is van bot. Ebben a pillanatban elszakad a húr, hátamon zsákkal, kezemben a bottal elkezdek rohanni felé. A hatás leírhatatlan, Joci rémülten áll, a botot kiejti a kezéből, kikerül, odafut Zsuzsához, s csöndesen megkérdezi: „Zsuzsa, megfoghatom a kezéd?” E naptól fogva Jocival határozottan jó a kapcsolatom, bár ha felemlégetem a botot, utóbb kinevet.

17:00 Hazaérünk, játszunk, majd vacsorázunk, s némi izgalommal nézünk az esti túra elébe.

21:30 Indul az éjszakai túra. Nos, be kell vallani, még a legnagyobb szájúak is elcsendesednek, amikor az erdő mélyére érünk. Magamról és KisKrisztiről nem is beszélve, ugyanis mi vagyunk leghátul. Persze ilyenkor mi másról beszélgetnénk, mint a Blair witch-i boszorkányokról. Ennek eredményeként amikor megállunk rutinosan hátat fordítunk – tudván, hogy gyerekek vannak a hátunk mögött, s bevilágítunk a tátongó sötétségbe. Így elviselhetőbb a dolog. Mintegy félórás erdei kóborlás után visszafordulunk, de még mindig nem eléggé fáradtak, ezért elindulunk a szálló felé. Közben gyönyörű kilátás nyílik Gyöngyösre. Balu, aki közben Zsuzsa vállán alszik, felnéz, s meglátva Gyöngyös fényeit, ismét összegzi a látottakat: „Jé, mennyi hajó!” Majd az elkövetkező 20 percben – amíg hazaérünk – legalább 3-4 holdat vél felfedezni az égen.

23:00 Hihetetlen és csodás! Csend és béke, ahogy letették a fejüket, már alszanak is.

24:00 Üldögélünk a szobában, s a gyerekek által megírt képeslapokat nézegetjük. Katira bízták, ha pénteken hazaér, adja fel. Így talán még érkezésünk előtt megkapják a szülőktől. Kb. a 3. képeslap után rájövünk, óriási a zavar a fejekben. A csapat egyik fele ugyanis úgy gondolja, hogy ma jártunk Kékestetőn! Nem marad tehát választásunk, holnap mindenképpen el kell mennünk!

5. nap 2003. 08. 08. péntek

4:30 A mai reggel még korábban kezdődik, mivel Katit fel kell tennünk a hatórás buszra, megy haza Pestre, dolgozni, de holnap újra feljön a busszal, amely hazaszállít minket. Szinte csukott szemmel kíséreljük ki őt Zsuzsával, míg KisKriszti elkezd a reggelit készíteni. Könnyes búcsút veszünk kollégánktól, majd hazatértünk, s beszállunk a nagyüzemi szendvics készítésbe.

8:00 Alig tudjuk kiszedni a gyerekeket az ágyból, tegnap derekasan lefárasztottuk őket. De nem is kell sietnünk, hisz ¼ 12 körül indul a busz Kékestetőre. A délelőtt tehát szabad.

9:15 Kézműves foglalkozásunk kellős közepén váratlanul egy férfi jelenik meg az ajtóban. Zsuzsa elsápad, mint utóbb kiderül, azt gondolta: az ÁNTSZ jött ellenőrizni. Ám hamarosan kiderül, hogy ő az eltűntnek hitt gombaszakértő, akit 2 napja keresünk telefonon.

Tehát mégis megyünk gombászni! Gyorsan jó hangulat alakul ki, nagyon jól megtalálja velünk a hangot. Rádásul megengedi, hogy tegezzék. Így aztán másfél órán át Karesz nevétől zeng az erdő. A gyerekek lelkesen kutatják a gombákat, s óriási örömmel mutatják Karesznek. Közben Szabolcs, – a mi kis Andersenünk – nem talál gombát, s ezért úgy dönt felhívja magára Kareszunk figyelmét. Lelekesen és teljesen hihetően adja elő tavalyi olaszországi gombász kalandjait, amelynek középpontjában egy lila színű gomba áll. Karesz teljesen fellelkesül, egy új gombafajtát sejt felfedezni. Mintegy 10 perc után kénytelen vagyok közbelépni, s felfedni a szomorú valóságot: Szabolcs még sosem járt külföldön.

11:15 Indulunk Kékesre, Karesz autóval jön utánunk Mátraházáig, s onnan felbuszozik velünk, ezzel óriási örömet okozva a gyerekeknek.

12:30 Kékestetőről gyalog indulunk lefelé, Karesz a fák közt bóklászik tucatszámú rajongójával. Én csendesesen és lassan haladok, mára úgy látszik én is elfáradtam. Gondolataimból kollégáim hangja riaszt, hallok, hogy Kareszről folyik a szó. Leginkább kiváló testét méltatják, s az foglalkoztatja őket, vajon nő-e?

13:30 A téma még mindig Karesz s én végül felajánlom, megkérdezem, hogy mi a helyzet vele, de elhessegetnek.

14:00 Hurrá! Karesz nőtlen és nincsenek gyermekei. Zsuzsa megkérdezte. Jóleső elégedettséggel nyugtázzuk, annak ellenére, hogy mindhármunknak van párja!

15:00 Könnyes búcsút veszünk Karesztől, s indulunk vissza Galyára.

16:00-18:00 Örületes tempóban kezdünk bele a száraz fa gyűjtésbe, hisz ma este tábortűz és szalonnasütés lesz.

18:00 Ma a vacsoránál hihetetlen pusztítást végzünk, szó szerint folyik a nagy zabálás. elgondolkodtató, érdemes-e vesződni a szalonnával.

21:30 Érdemes volt. Elfogy az összes szalonna, rengeteg kenyér s hagyma. Mindhármunk fejében megfordul, nem lesz-e ennek beláthatatlan következménye éjszaka.

24:00 Mindenki alszik, s mi azzal a jóleső érzéssel fekszünk le, hogy holnap este korán ágyba kerülünk, s vasárnap délig nem kelünk fel.

6. nap

2003. 08. 09. szombat

5:30 Elkezdünk összerámolni, dobozoljuk a rengeteg könyvet, játékot, reggelit készítünk, pakolunk lelkesen és fáradhatatlanul, hisz ma estére otthon leszünk.

9:00 Megérkezik a buszunk, s kezdődik a küzdelem a csomagokkal. Feleslegben van egy fiú alsógatyánk, továbbá egy pár zokni, amelyeknek nem akad gazdája. Szép lassan búcsút veszünk a háztól, Murphytól – aki boldog, hogy távoznak – és Galyatetőtől. Ám a mai nap még számos meglepetést és kalandot tartogat. A nap fénypontja a bükkszéki strandolás, de előtte a parádi Kocsimúzeum következik. Sajnos méltánytalanul gyorsan átrobogunk a múzeumon, mindenki a strandolás lázában ég, ami nem véletlen, hisz legalább 40 fok van.

12:30 Megérkezünk a strandra, azonnal nekivetkőzünk, s csoportosan megostromoljuk a vizet. Van néhány neuralgikus pontunk, aki nem tud úszni. Így Dugó, Balu, Szabolcs, Luca, Andi és még néhány gyerek a hátunkon, nyakunkban és szinte szó szerint a fülünkön lóg. Mindközben folyamatosan dobálni kell Olivért és még néhány elszánt társát. Az egy óra a vízben, felér egy fél nappal a bányában. Majd ezután jön az újabb próbatétel, a csúszda. Reménykedtünk, hogy nem veszük észre, de sajnos mindenki szeretne csúszni egyet. Sorba állunk tehát és csúszunk egy órán át. A kicsik és félősek Zsuzsával együtt csúsznak, míg a nagyok egyedül. Gyorsan elrepül az idő, s lassan, fájó szívvel indulunk haza. Felszállunk a buszra, s mi hárman jóleső fáradtsággal dőlünk hátra, már semmi gond nem lehet. Ekkor még nem sejtjük, mekkorát tévedtünk.

16:00 Katasztrófa helyzet! A dolog úgy kezdődött, hogy Gábor rosszul lett. Nem bírja a kanyarokat, ám természetesen későn szól, előre jön, a színe kék és zöld, s azzal a lendülettel viszontlátjuk az ebédre elfogyasztott kolbászos szendvicset. Ráadásul java részét kisKriszti lábán és szoknyáján. Ettől kezdve felpörögnek az események. Sofőrünk rekord sebességgel kormányozza buszunkat az út szélére, Zsuzsa lerángatja a gyereket, majd visszaszáll, s próbálja összeszedni a padlóról a kolbász darabokat – kevés sikerrel. Közben előkerül egy vödör víz, amit aztán Zsuzsa – idegességében kiönt, így az végig mossa a busz padlóját, az ebéd maradványaival együtt. Ettől több, hátul ülő gyerek szintén rosszul lesz. KisKriszti heroikusan küzd, hogy lejusson a buszról tiszta ruháért, de képtelen átjutni Zsuzsán és a maradványokon. Ettől némiképp ideges lesz, szinte a sírás határán áll. Végül nagy nehezen leszáll, s hosszas keresgélés után talál egy nadrágot, lemossa a lábát, s így valamelyest megnyugodva visszaszáll. Lassan aztán megnyugodnak a kedélyek, kiosztjuk a zacskókat, s indulunk tovább, haza. Innentől utunk eseménytelen s viszonylag nyugodt.

17:00 Hazaértünk épen, egészségesen, kalandokkal és élményekkel telve. Könnyes búcsú, még egy utolsó közös éneklés, sok ölelés, s végül csönd.

Hazamentek, s mi hárman fáradtan, de nagyon boldogan nézünk utánuk. Minden nehézség ellenére ismét fantasztikusan jó volt velük. Rengeteg szeretetet kaptunk, kapunk a mai napig tőlük. S persze már most szervezzük az őszi találkát, ahol majd fényképeket nézegetünk és nosztalgiazunk. S azt is biztosan tudom, hogy Mikulás-túra is lesz velük, huszonkettejükkel.

Hamar Krisztina
XIX/1. könyvtár

Tisztelt Főigazgató Úr!

Nem szokásom hivatalos helyekre küldözgetni magán jellegű leveleket, de ebben az esetben boldogan teszem, hogy megköszönjem és méltassam az Ön vezetésé alá tartozó XIX/1-es Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár működését.

Be kell vallanom, hogy régebben ritkán csak a munkám (filmes gyártásvezető vagyok) miatt jártan Önöknél, néha még forgattunk is gyönyörű központi épületükben.

Az egyéni igényeimet megtaláltam magam és családom által gyűjtött könyvtárunkban. Rendszeres látogatóivá a kispesti könyvtárnak, Dani fiam hat éves korától váltunk. Ő most tíz éves. Már az első látogatáskor is feltűnt az a lelkes elhivatott, hozzáértő és magas szintű könyvtárosi és pedagógiai tudás, melylyel az ott dolgozók rendelkeznek. Így kedvet kaptunk a könyvtár egyéb rendezvényeinek látogatására is, melyeken kitűnően, tartalmasan szórakoztunk, ami mostanában ritka kincs. Mindez még mindig nem volt elég ahhoz, hogy levelemmel megkeressen Önt, mert úgy gondolom a példa alapján, hogy valamennyi könyvtárunkban hasonlóan kiemelkedő munkát végeznek szakemberei a kultúra terjesztésében.

A levél megírására, a könyvtár ez év augusztusi gyermek olvasótábora készített, melyen fiam is részt vett. Más nyári táborokról hallott és sajnos tapasztalt kedvezőtlen hírek miatt magam is ellátogattam a táborba, Galyatetőre. Három napot ott töltöttem. Öröm volt látni a könyvtár vezetőjének és két munkatársának áldozatkész, felkészült munkáját, melynek nyomán az egyszerű körülmények ellenére is, igazi emlékeztető nyaralást biztosítottak 22 gyermeknek. A rengeteg program közül csak néhányat említve: embert próbáló túrázások a környéken, játékos sportolás, kézügyesség és ízlésfejlesztő foglalkozások, történelmi és csillagászati ismeretek, szellemi vetélkedők, biológia és természetvédelem, vers és énektanulás, látogatás a Parádsasvári Üveggyárban stb., mindezek hatására a gyerekek testi és szellemi gyarapodása e rövid idő alatt is tapasztalható volt. Sikert a szervezőknek a különböző nemű és korú gyerekekből egymásra figyelő jó csapatot kovácsolni, és így boldogan szívták magukba a jó levegő mellett az ismereteket is.

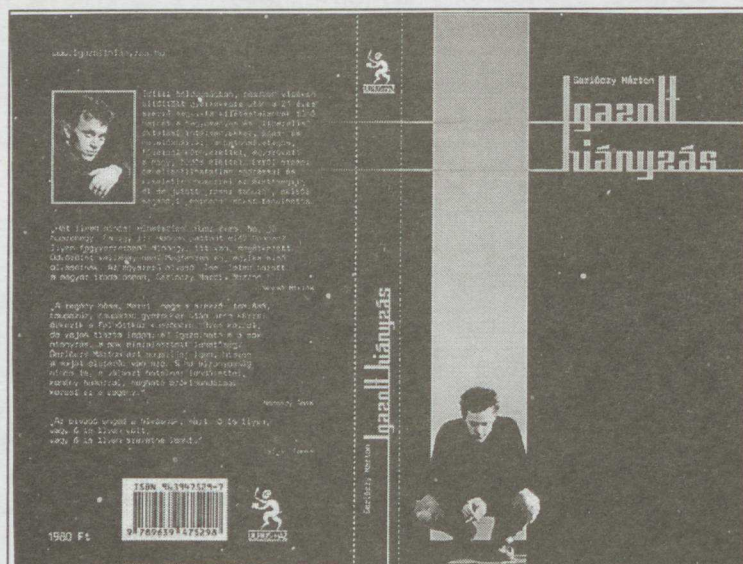
Reméljük, fiammal és 21 társával együtt, hogy a következő nyáron is alkalmunk nyílik a gyerekeknek egy ilyen kiváló nyári táborozásra a Szabó Ervin Könyvtár szervezésében.

Budapest, 2003. augusztus 18.

Üdvözlettel és hálával:

Kolpaszky Tamás

„KÖNYVAJÁNLÓ”

Vannak emberek, akiket nem hallgatunk meg. Mondjuk, mert ellenszenveselek. Nem tetszik az öltö-zékük, a hangjuk, az arcuk és legin-kább az, amit mi mindezekben kife-jeződni vélünk. És természetesen mindennek jelentést tulajdonítunk; még az olyasmiben is az illető akara-ti értékrendjének szeleteit látjuk, méghozzá elég kíméletlenül, amit többé-kevésbé megváltoztathatat-lan örökségként kapott a szüleitől, lásd az arca, testmagassága... stb. Hát még mennyire meghatározónak érezzük a róla kialakítandó képünk-ben a viselkedését, amelyet már az esetek jelentős részében valóban

tudatosság határoz meg, vagy legalábbis szeretjük ezt hinni, mert így egyszerűbb.

Nos, én már régebben rájöttem, hogy az írók zöme olyan ember, akivel én soha szóba nem állnék. (Ezt a következtetést hiteles életrajzaikból, tévé és rádióbeszélgetésekből, illetve leg-kevésbé szerencsés esetben, személyes találkozás nyomán vontam le.) Azonban: vajon meg-változtatták-e ezek az írókat illető utólagos csalódásaim műveik tartalmára és minőségére vonatkozó véleményemet? (Ami nyilvánvalóan kedvező volt, különben nem érdeklődtem vol-na íróik iránt.) Nos, a válasz: nem. Sőt nagyon határozottan NEM. És rádöbbenem (én is végre több tízmillió elődöm után, de hát egy csecsemőnek minden vicc új), hogy azon kívül, hogy a könyv lehetővé teszi emberek gondolatainak elképesztően széleskörű és rendkívül változatos befogadó közönséghez célzott terjesztését, az a még ennél is csodálatosabb benne, hogy adott esetben képes lehetek megérteni egy olyan másik embert, akivel a fentebb jelzett felü-letes és külsődleges okok (vagy éppen földrajzi elválásztottságunk) miatt soha nem váltanék szót. Mert ő, – bármilyen idegesítő kis vakarék is lehet – vette a fáradtságot és megosztotta velem (és még néhány százezer emberrel) a teljesen egyedülálló gondolatait. (Ha ugyan van-nak ilyenek és itt nem egy algebra könyv szerzőjére gondolok.)

És most jön a lényeg: én ettől az élménytől egy icuri-picurit képes vagyok másképpen is látni a világot. Ez az ember, aki kétméteres távolságból talán örületbe kergetne, a világot egy ismertebb helyé tette számomra, mert megmutatta – méghozzá belülről –, egy olyan darab-ját – önmagát –, amit nem ismertem, ezért ellenségesnek tartottam. Az ismeretlentől félünk, amit ismerünk, még ha rossz is – mivel értjük –, el tudjuk fogadni. Na így lett nekem egy köb-nanométernyi tágabb a világnézetem egy ifjú magyar író, Gerlóczy Márton Igazolt hiányzás című könyve révén. Mivel agyunk osztályokban gondolkodik, már az ítéleteit sem egyetlen emberre osztogatja, hanem egész csoportokra, akár egyetlen közös jegy alapján. Ennek ese-temben az az előnye, hogy az én kobakomban most egy egész sereg ember rehabilitálódott; bár nem ismerem őket, és nem beszéltem velük soha, és nem is fogok.

Lehet, hogy másnak nem lesz ilyen különleges felfedezés a regény, mert vagy ismeri már az olyan embert, akiről a könyv szól, vagy talán ő maga is olyan. De szórakoztató olvasmány-nak és nyelvi élménynek sem akármilyen ez az írás, és problémás gyerekek szüleinek különö-sen ajánlott, mert lehet, hogy e könyv hatására, jobban megismerik a gyereket (és talán magukat is), mint lakva 15 év alatt. Mert ez a fiú úgy meséli el nekünk az életét, ahogy még a barátai sem láthatták.

Egy látásmóddal több! Éljen!
Gyűjtöm a látásmódokat! Ti is?

Egyip Tamás

Digitalizálás – fogalmak tisztázása

(Demes Réka cikkének folytatása)

Digitális, elektronikus, virtuális dokumentum

E kifejezések sokszor szintén meglehetősen zavarosan, keverten jelentkeznek a szakirodalomban, illetve a mindennapi használatban. Legegyértelműbben talán a következő módon lehet meghatározni a három jelenséget: az elektromos, mágneses vagy magnetooptikai hordozón tárolt dokumentum az elektronikus dokumentum; ha csak a hálón érhetjük ezt el; helyi hálózaton (hálózati környezetben dokumentumnak tekintünk minden multimédiás- és programállományt), akkor digitális dokumentumnak nevezzük (annak ellenére, hogy a könyvtár állományában fizikailag is jelen lévő elektronikus dokumentumok szintén digitalizáltak). Virtuális dokumentumokat képeznek azok az elektronikus dokumentumok, amelyek másutt találhatóak, nem tartoznak a könyvtár tulajdonába, viszont a könyvtár biztosítja az elérésüket az interneten (link).⁸ Tehát, mint a könyvtárat illető jelzők esetében, itt is elmondhatjuk, hogy mind a digitális, mind a virtuális dokumentum elektronikus, s gépben tárolt.

Az elektronikus dokumentumra vonatkozó ezzel a definícióval is találkozhatunk: „számítógéppel kezelhető, digitálisan kódolt dokumentum, amely vagy valamely fizikai hordozón jelenik meg, és használatához számítógéphez illesztett vagy annak részét képező periféria (pl. CD-ROM lejátszó, lemezmeghajtó) szükséges, vagy hálózati úton érhető el (pl. távoli hozzáférésű adatbázis, elektronikus hirdetőtábla, elektronikus időszaki kiadvány, webterület). Itt egy fő elnevezés illeti ezt a dokumentumtípust, megkerülve a „digitális” és „virtuális” jelzőt, s ezen belül beszélhetünk helyi, illetve távoli hozzáférésű elektronikus dokumentumokról.⁹ Több helyütt találkozhatunk a digitális dokumentumnak a html-dokumentummal való (helytelen) azonosításával. Divatos a „digitális objektum” elnevezés használata: „A digitális könyvtár tárgyait [...] *digitális objektumok*nak nevezzük, melyekben megkülönböztetjük az adatot és az azt leíró metaadatot.”¹⁰ illetve „Digitális, de elsősorban virtuális könyvtári környezetben a dokumentum fogalma problematikussá válik, ezért inkább digitális objektumokról beszélnek.”¹¹ A digitális dokumentum lehet „digitalizált” (az eredetileg nem digitális anyag archivált változata), valamint eleve digitális formában született. Minden elektronikus dokumentum esetében meg kell különböztetni az off-line és az on-line dokumentumokat. Az előbbiek, az adott könyvtár állományát képezve helyi, az utóbbiak távoli hozzáférésűek, s mind virtuális, vagy más néven dinamikus dokumentumok. Összefoglalva: szolgáltatási-működési szempontból elektronikus dokumentumokat említhetünk (ez a legáltalánosabb kategória), ezek feldolgozási-tárolási szempontból lehetnek digitalizált vagy digitális dokumentumok, illetve állományi szempontból távoli hozzáférésűek, virtuálisak (on-line, dinamikus) vagy helyi hozzáférésűek (off-line).

Megjegyzendő, hogy egyre jobban terjed a dokumentum kifejezés helyett az elektronikus dokumentumokat is magában foglaló „forrás” megjelölés, valamint egyre inkább az információ elérhetővé tételére esik a hangsúly, s nem a dokumentumok fizikai birtoklására.

Érdemes még szót ejteni az elektronikus információforrások problematikusságáról. Rendelkezhetnek fizikai formával, hordozóval (CD-ROM, floppy, DVD stb.); de még ezek is rengeteg gondot okozhatnak azért, hogy használatukhoz szükségesek különféle, más és más tulajdonságú eszközök, berendezések. Még több bonyodalmat okoz a hálózati, távoli hozzáférésű anyag; ezek az információforrások tűnékenyek, elérési helyük (URL-jük) változhat, szerzőik eredete gyakran kétséges; nem tartalmazznak megfelelő adatokat származásukról, közreadó-jukról. Lehetnek ingyenesen hozzáférhetőek, ám vannak korlátozott használatúak, előfizetések, illetve vásárlás útján igénybe vehetőek (adatbázisok, folyóiratok stb.). A hálódokumentumok esetében külön problémát jelent a szerzői jogi kérdés, valamint a hipertextes multimédiás, távoli hálózati anyagokra mutató források kezelése, a csatolókban hordozott információk megőrzése. Meg kell oldani a biztonsági tárolást, az állandó frissítést, a rekordok érvényességének rendszeres ellenőrzését. Az elektronikus dokumentumok sokféle formátumúak, különböző értelmezésűek lehetnek, az inkompatibilitás, az átformázási, konvertálási akadályok tovább nehezítik a velük kapcsolatos munkákat. (S természetesen a forrásokon kí-

vül be kell szerezni a megfelelő hardvereket és szoftvereket, az egyre nagyobb kapacitású, felszerelt számítógépeket.

Mivel a dokumentum fogalmának tisztázása gondot jelenthet az elektronikus, digitális források esetében (hol húzódnak az egyes dokumentumok határai; mit tekinthetünk oldalnak, példánynak; mit kezdünk a változékonyságukkal stb.?), segíthet a megfelelő szempontok alapján történő megkülönböztetések alkalmazása. Megállapíthatunk *homogén szerkezetű* forrásokat: egy vagy több szerzőjű, egyetlen fizikai entitásként értelmezett, állandó, véges, lineáris tartalmú dokumentumok. *A felhasználó által létrehozott heterogén dokumentumok*: források összekapcsolásával, manipulálásával alkot új dokumentumot, amely tovább módosítható új kapcsolatokkal, ám a felhasználó kontrollja alatt áll, tehát egyedi és nem állandó (dinamikus). *Hiperlinkekkel összekapcsolt heterogén dokumentumok*: katalógusok és indexrendszerek lehetővé teszik a dokumentumrekordok valamely közös jellemző alapján történő visszakeresését; ideálisan a linkekkel összekapcsolt dokumentumrészek leírásának magába kell foglalnia a weboldalak elérési útvonallát.¹²

Az elektronikus formában létező dokumentumokkal majdnem ugyanaz a tevékenységsorozat hajtandó végre, mint a „hagyományosokkal”: katalogizálás (ügyelve arra, hogy az anyag melyik változatáról vagy állapotáról van szó); hozzáférhető helyen tárolás; jelzettel való ellátás; a megfelelő bibliográfiai és raktári adatok bibliográfiai adatbázisokon keresztül történő hozzáférhetőségének biztosítása.¹³ „A könyvtár hagyományos funkciói – a beszerzés, bibliográfiai feltárás, katalogizálás, dokumentumszolgáltatás, felhasználók irányítása – a háló világában is fennmaradnak, csak jelentősen módosulnak.”¹⁴ Problémákat jelentenek a következők: az elektronikus dokumentumok beszerzése (könyvtárak és kiadók kapcsolata), a hálózati információforrások bibliográfiai számbavétele, katalogizálása, valamint a dokumentumszolgáltatás (pénzügyi, jogi vonatkozások).¹⁵ Különösen ingoványos terület a szerzői jogok kérdése; erre jelen dolgozatban nem térek ki.

Demes Réka

Jegyzetek

⁸Horváth Péter: A digitális (elektronikus) könyvtár. In: Horváth Tibor – Papp István (szerk.): Könyvtárosok kézikönyve 4. Budapest: Osiris Kiadó, 2002. p. 176.

⁹Berke Barnabásné: Az elektronikus dokumentumok és könyvtári használatuk. In: Könyvtári Figyelő, 2001. 2. sz. p. 275.

¹⁰Golden Dániel – Tóth Tünde – Turi László: Virtuális örökkévalóság: objektumok a digitális könyvtárban. In: Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 1998/8-9. p. 299.

¹¹Ungváry Rudolf – Orbán Éva: Osztályozás és információkeresés. Kommentált szöveggyűjtemény. Második kötet: Az információkeresés elmélete. Budapest: Országos Széchényi Könyvtár, 2001. p. 475.

¹²Göz Ágnes: Az Interneten elérhető információforrások katalogizálása. In: Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 1998/8-9. p. 318.

¹³Koltay Tibor: A könyvtáros a hibrid könyvtárban. In: Könyvtári Figyelő, 1999. 1. sz. p. 42.

¹⁴M. Fülöp Géza: A „behálózott” könyvtár. In: Könyvtári Figyelő, 1999. 1. sz. p. 101.

¹⁵UO.

Kapuvári Zsuzsa félélős szerkesztő

Aknay Tibor, Dr. Babákné Kálmán Mariann,
Bendzselné Mráz Borbála, Berta Éva,
Cigányik Anikó, Demes Réka,
Hamar Krisztina, Kiss Eszter, Novák Péter
Felelős kiadó: Fodor Péter főigazgató

Megjelenik havonta

Ára: 10,— forint

Előfizetési díj egy évre: 120,— Ft.

Szedés, tördelés, nyomtatás:

Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Nyomda

ISSN 0139-1917

Táskaszám: 2003/144